

कृतीवर भर द्यावा लागेल

खासदार राहुल गांधी यांच्या नेतृत्वाखाली निघालेल्या भारत जोडा याचेला संपूर्ण देशात जो उत्तम प्रतिसाद मिळाला, त्यापैकी सर्वाधिक प्रतिसाद महाराष्ट्रात मिळाला, अशी माहिती कांग्रेस नेत्यांनी दिली आहे. आता राहुल यांच्या नेतृत्वाखालील याचेचा दुसरा टप्पा गुजरातमधून सुरु होणार असून, त्या पारश्वभूमीवर महाराष्ट्र प्रदेश कांग्रेस समितीही पटद्याचेच्या माध्यमातून राज्य पिंजून काढणार आहे. या पदयाचेनंतर बसयात्राही काढण्यात येणार असून भाजपच्या कारभारावर प्रकाशझोत टाकणार असल्याची माहिती प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले यांनी दिली आहे. कांग्रेससारखा पक्ष यात्रांच्या माध्यमातून लोकांपर्यंत पोहोचत असेल तर त्याचे स्वागतच आहे. त्यामधून शेतकी, तरुणवर्ग व महिलांचे प्रेश अभ्यासपूर्ण पथदीनी मांडले गेले पाहिजेत. राज्यातील ४८ लोकसभा मतदारसंघांचा आढावा घेण्यासाठी कांग्रेसने निरीक्षकांची नियुक्ती केली आहे. ते विधानसभा मतदारसंघनिहाय आढावा घेऊन, पक्षाला आपला अहवाल सादर करणार आहेत. एकून कांग्रेसने जागावापातही वरचढ राहण्याची रणनीती आखलेली दिसते. राज्यातून किमान २५ खासदारांचे बळ देपाचे लक्ष्य निर्धारित करण्यात आल्याची माहिती पटोले यांनी दिली आहे. गेल्यावेळी कांग्रेसचा लोकसभेत एकच खासदार निवडून आला होता. त्या तुलनेत एकदम २५ जागा मिळवणे हे स्वप्नवतच वाटणे स्वाभाविक आहे. परंतु, कार्यकर्त्त्वांमध्ये उत्साह निर्माण व्हावा म्हणून या प्रकाराची उद्दिष्टे समोर ठेवावी लागतात. मुळात मविआत कांग्रेसला किती जागांचे वाटप केले जाते, याचार सगळे अवलंबून असेल. १९६० साली यशवंतराव चव्हाण पहिल्यांदा मुख्यमंत्री झाले. त्यानंतर त्यांनी राज्यातील कांग्रेसची सत्ता बळकट करण्यावर भर दिला. यशवंतरावांनी अंतर्गत उच्च-कनिष्ठ भेद डावचून, मराठा-कुण्ठी जाती समूहाचे राजकारण उभे केले. मराठा-कुण्ठी नेतृत्वाने अन्य जातीनाही मर्यादित वाव देत, सर्व ब्राह्मणेतर जातींचे नेतृत्व स्वतःकडे ठेवले. सर्वं व दलित समाज यांत स्थर्थी तीव्र होऊ न देता, दलित नेतृत्वाचे कांग्रेसमध्ये समावेश करण्याचे प्रयत्न झाले. तसेच ब्राह्मण-ब्राह्मणेतर वाद मागे टाकून ब्राह्मण नेतृत्वाची सहकार्य ठेवले गेले. या सर्वांमुळे बहुजातीय सहमती यांच्या आधारावर कांग्रेस उभी राहिली. महाराष्ट्रातील कांग्रेसच्या वर्चस्वाचे सामाजिक आधार शोधू लागल्यास, या सर्व बाबी लक्षात घ्याव्याच लागतात. कांग्रेसला राज्यात पुन्हा सोनेरी दिवस दाखवाव्याचे असरील तर पटोले यांना यशवंतरावांची सर्वसमावेशकाता अंगीकाराची लागेल आणि निव्वळ चर्चेपेक्षा कृतीवर भर द्यावा लागेल.

राष्ट्रीय युद्ध स्मारक : शहिदांच्या त्याग, तपर्या, समर्पण, वीरताची शौर्यगाथा

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव सांगता सोहळ्यानिमित्त केंद्र सरकारच्या सूचनेनुसार राज्यात 'मेरी माटी मेरा देश' अर्थात 'माझी माती माझा देश' अभियान ०९ आ०गस्ट, २०२३ पासून सुरु झाले आहे. या सांगता सोहळ्याच्या निमित्त राज्यात 'मिट्टी' को नमन, वीरों का 'वंदन' या घोषवाक्यासह देशभर आवोजित 'मेरी माटी- मेरा देश' अभियानाची सुरुवात झाली आहे. राज्यात ग्रामपंचायत, तालुकास्तर, जिल्हास्तरावर विविध उपक्रम यानिमित्त आयोजित केले जात आहेत. देशासाठी बलिदान दिलेल्या शहीद शूरीवरांच्या स्मृतीना उजाळा देयासाठी आणि नमन करण्यासाठी हे अभियान राबविण्यात येत आहे. या अभियानांतर्गत शहिदांच्या कार्याचे स्मरण करण्यासाठी राजधानीत बांधण्यात आलेल्या 'राष्ट्रीय युद्ध स्मारक' या माचन व ऐतिहासिक वास्तूचा इतिहास, त्याची वैशिष्ट्ये आणि महत्वाची ओळख करून देणारा तसेच देशाच्या शूरू सैनिकांच्या स्मृतीच्या शौर्यगाथाविषयी महत्वपूर्ण महितीपर लेखे:

राष्ट्रीय युद्ध स्मारक भारत ही नेहमीच महान वीरांची भूमी राहिली आहे. देशाची एकत्र अंखडता अबाधित ठेवण्यासाठी आपल्या वीर जवानांनी नेहमीच सर्वोच्च बलिदान देऊन देशाची आन बान शान राखली आहे.

आपल्या देशाने वीरांना नेहमीच सर्वोच्च सन्मान दिला आहे. यामुळे आपल्या देशाची एकत्र अंखडता अबाधित ठेवण्यासाठी आपल्या देशाची वर्ष २०१९ मध्ये पंतप्रधान इंदिया युद्ध स्मारक बांधवते आहे. आपल्या सैनिकांच्या बलिदानाचे स्मरण करण्यासाठी आणि आपल्या देशाच्या वीरांची लक्षात आलेल्या 'राष्ट्रीय युद्ध स्मारक' या माचन व ऐतिहासिक वास्तूचा इतिहास, त्याची वैशिष्ट्ये आणि महत्वाची ओळख करून देणारा तसेच देशाच्या शूरू सैनिकांच्या स्मृतीच्या शौर्यगाथाविषयी महत्वपूर्ण महितीपर लेखे:

'मेरी माटी, मेरा देश'

(माझी माटी, माझा देश)

मातीला नमन, वीरांना वंदन

विरंतन ज्योतीमध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे. सन २०१५ मध्ये पंतप्रधान नंदें मोदी यांनी राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाच्या बांधकामाला मान्यता दिली व वर्ष २०१९ मध्ये या स्मारकाचे बांधकाम पूर्ण झाले. हे स्मारक एका दगडी संबंधाच्या स्वरूपात आहे व १५.५ मीटर उंच आहे आणि १९६२ मध्ये भारत-चीन युद्धादरम्यान देशाचे रक्षण करताना प्राण गमावलेल्या सैनिकांना श्रद्धांजली म्हणून त्याची संकल्पना करण्यात आली होती. या हुतात्म्याच्या बलिदानाचे देशाविसयांना सतत स्मरण करून देणारे राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाचे उद्घाटन पंतप्रधान नंदें मोदी यांच्या हस्ते २५ फेब्रुवारी २०१९ रोजी करण्यात आले.

राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाची वैशिष्ट्ये

देशाच्या शूरू सैनिकांच्या बलिदानाच्या स्मरणार्थ राष्ट्रीय युद्ध स्मारक बांधण्यात आले आहे, ज्यामध्ये १९४७, १९६२, १९६५, १९७२ आणि १९९९ च्या युद्धात बलिदान दिलेल्या सैनिकांचे इतिहास मांडले गेले आहे. या सायाचिवाय या शारीरिक नांतरची राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाचे चित्रण करणारी ६ शिंगंदांजली तुकड्यांना समर्पित क्षेत्र आहे. राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाचे वैरांगंदी स्थिती प्रकट करतात चारक्रमे तयार करण्यात आली आहेत.

त्यांचे युद्ध स्मारकाची वैशिष्ट्ये

संशोधनासाठी सर्व सहकार्य करण्यात येईल अशी घावी देऊन लेखक प्रसाद तरे याचे त्यांनी अभिनंदन केले. कीर्ति सौरभ प्रतिष्ठानाच्या आगामी 'श्रीमंत योगी' नाटकाला सहकार्य करण्यात येईल, असेही पालकमंत्री म्हणाले.

अशोक सराफ म्हणाले, कलेच्या क्षेत्रात विविध शौर्य प्रदर्शित करते. येथे विविध युद्धांमध्ये भारतीय सैनिकांनी दाखविलेले शौर्याचे चित्रण करणारी ६ भिंतीचित्रे बनवण्यात आली आहेत, जी भारतीय राष्ट्रीय युद्धस्मारक व्यवस्था करण्यात आली आहे. जेणे करून रात्रीच्या वैरांगंदी युद्धस्मारक भव्य स्वरूपात प्रदर्शित होईल. शूरू सैनिकांच्या शौर्याला सलाम करण्यासाठी दररोज संध्याकाळी रिट्रीट सोहळाच्या माध्यमातून शूरू सैनिकांचा बँड पथकाने सलामी दिली जाते. याशिवाय रविवारी विशेष पहारा बदलून (Change of Guard) शहिदांना श्रद्धांजली वाहिली जाते. शूरू सैनिकांच्या हैतात्म्याचे प्रदर्शन करण्यात आली आहेत.

त्यांचे युद्ध स्मारकाची वैशिष्ट्ये

संशोधनासाठी नियांत्रित विविध शौर्य प्रदर्शित करते. येथे विविध युद्धांमध्ये भारतीय सैनिकांनी दाखविलेले शौर्याचे चित्रण करणारी ६ भिंतीचित्रे बनवण्यात आली आहेत, जी भारतीय राष्ट्रीय युद्धस्मारक व्यवस्था करण्यात आली आहे. या सायाचिवाय या शारीरिक नांतरची राष्ट्रीय युद्ध स्मारकाची वैशिष्ट्ये आणि महत्वाची ओळख करून देणारा तसेच देशाच्या शूरू सैनिकांची जिवंत कहणी आहे.

अंटार्किटिकाच्या पश्चिमेकील टोकाला आणि विशेषत: द्वीपकल्पात बर्फाचा थर मोठाचा प्रमाणात वितलताना दिसला आहे. परिणामी पुढील काही शतकांत समुद्राच्या पातळीत मोठाचा प्रमाणात वाढ होण्याचा थोका आहे. तर पूर्वेकडील भागात बर्फाचे प्रमाण अनियमितीत्या वाढत आहे. एक पश्चिम ठेवण्यात आला आहे, जेणे करून देशातील अधिकाधिक नागरिकांना शूरू सैनिकांची माहिती मिळावी. देशाच्या युद्धस्मारक हैतात्म्याचे सतत स्मरण राहावे यासाठी हे चक्र तयार करण्यात आले आहेत.

अंटार्किटिकाच्या पश्चिमेकील टोकाला आणि विशेषत: द्वीपकल्पात बर्फाचा थर मोठाचा प्रमाणात वितलताना दिसला आहे. परिणामी पुढील काही शतकांत समुद्राच्या पातळीत मोठाचा प्रमाणात वाढ होण्याचा थोका आहे. तर पूर्वेकडील भागात बर्फाचे प्रमाण अनियमितीत्या वाढत आहे. एक पश्चिम ठेवण्यात आला आहे, जेणे करून देशातील अधिकाधिक नागरिकांना शूरू सैनिकांची माहिती मिळावी. देशाच्या युद्धस्मारक हैतात्म्याचे सतत स्मरण राहावे यासाठी हे चक्र तयार करण्यात आले आहेत.

अंटार्किटिकाच्या पश्चिमेकील टोकाला आणि विशेषत: द्वीपकल्पात बर्फाचा थर मोठाचा प्रमाणात वितलताना दिसला आहे. परिणामी पुढील काही शतकांत समुद्राच्या पातळीत मोठाचा प्रमाणात वाढ होण्याचा थोका आहे.

